

פרשת תבואה

בשלום הוא והאמות וכל זרעו, לכון סמרק ע"ז שגם במצרים ישמרו את התורה, והלך בעצמו, ונמצא שארמי אובד אבי גרם לוירדו מצריםמה. כי *-tablet.org.il כלה לעשר וכרי בשנה השלישי שנת המעשר וגוי [כו יב]. פרשי' שנה שאין בה מע"ש. לכואורה לאיזה צורך אמר זה, דלסיון הרי שנה שלישי בלבד נמי הוא דבר ידוע. אבל הנכון שהוא טעם על היהודי דמעשר שאrik להנפער שעשה כדין, מה שלא נמצא בשאר מצות, שהוא אחר שבנה זו ליתא מע"ש, יש לידין על האדם אם נהגה מזה שלא נתחייב במע"ש ניכר שرك מצד ההכרה הפריש המעשיות, ולא נחשב כי' למצוה גדולה שיצטרך ליתן לו עשירות ושפע טוב שהובטחנו על מצות מעשרות, וכ"ש שלל שנה זו שליכא מצות מעשר שני שאין שייך ליתן לו השכר, אבל אם אדרבה הי' שמה יותר אם הי' חייב בהמצוות גם בשנה זו רק שאינו יכול להפריש ממשום שאינו מהויב, אז לא די שהמעשר שהפריש היא המצוה היותר גדולה אלא דນחשב כהפריש גם בשנה זו, דהרי הוא כחਬ לעשות מצווה ונאנש ולא עשה שייל' שכר כאלו עשה. ויש שאומר בשנה העברת קיימי כהוגן ובשמה ככל מצותך, וממילא השקיפה וברך וגוי גם עתה להחשייב לנו כנאנש ולא עשה שנחשב עושה לקבל שכר, והוא לא באוני הינו לא בער קיימי המצוה אלא בשמה.

תקימו את האגנים וגוי בהר עיבל ובנית שם מזבח [כו ד]. לכואורה כיוון שהברכה

ולקחת מראשית כל פרי הארץ וגוי [כו ב]. לכואורה השמה מפירות הראשונים הוא רק לבעל השדה ולא להכתן, ומ"ט נצטווה ליתן הבכורים, שלו הוא זה כהפסד, ולהכתן אינו כלום. אבל הוא כדי שידע שעיר בעליהם הוא הקב"ה שתואנו לו, כדאמר בסוף הקריאה אשר נתת לי ה', ולכן צריך להרגיש צורך לשמה בשמחה הפירות עם עיקר הבעלים, ולכן ביכורים הוא עיקר מתנה לגביה, ולכן מבאים למקדש ומגבות וכלה הכהן.

ארמי אובד אבי [כו ה]. כשצריך להחות על החסדים שעשה עמו צרך שיוכיר זכות אבות והבטחו להם, כדי שיאמר שלא בצדתו זכה לזה דلسם"ג ל"ת ס"ד הוא לאן. וענין זה ג"כ הרבה טועין וחושבים שבצדקתם השפיע הש"ית להם טובת. וגם ע"ז הוא מצות תשובה.

אוצר החכמה

ארמי אובד אבי וירד מצריםמה. לכואורה מה שייך ארמי אובד אבי לוירד מצריםמה, ורש"י עמד בזה ופי' עוד אחרים עמדו לכלהותנו. אבל יש לפреш שם לא היה יעקב גרא צל לבן ויוצא בשלום כמו שאמר ותרי"ג מצות שמורת רשי' בראשית לב ה], הוא וכל זרעו, לא היה יורד למצרים אף שהיה יוסף שם מלך והיה צדיק, דבשביל יחיד לא היה סומך שיוכלו לשמור דרך ה' למצרים, והקב"ה הא רצה שילך בעצמו ולא יצטרך להובילו בשלשות, אבל כשהיה בבית לבן והיה רוצה לעקור את הכל כשרצה יעקב לקיים מצות ה', ומ"מ יצאו

* נאמר בהספד על ר' שמשו גניגברג ע"ה.